

Nr 7

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om avskaffande av den särskilda varuskatten på socker och sirap.

(1:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 36 av herr *Ferdinand Nilsson m. fl.* samt II: 46 av herrar *Johansson* i Dockered och *Svensson* i Vä har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att den särskilda sockerskatten avskaffas från och med utgången av innevarande budgetår».

Beträffande de skäl som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 36.

Gällande bestämmelser m. m.

Varuskatt infördes genom förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om varuskatt, som då i huvudsak avsåg vissa konfektyrvaror, glass och tekniska preparat. I samband med 1958 års beslut i försvarsfrågan infördes varuskatt på socker och sirap. Skatten utgår för socker med 20 öre och för sirap med 16 öre för kilogram. Genom förordning den 25 november 1960 (nr 612) har rubriken till nämnda förordning ändrats till förordning om särskild varuskatt.

Den särskilda varuskatten på socker och sirap redovisas i riksstaten under rubriken särskilda varuskatter, som för budgetåret 1964/65 upptagits till sammanlagt 415 milj. kronor, varav 55 milj. kronor kan beräknas utgöra skatt på socker och sirap.

Frågans tidigare behandling

Frågan om sockerskattens avskaffande var föremål för motioner vid 1962 och 1963 års riksdagar. I sitt betänkande nr 16, som godkändes av riksdagen, förordade 1963 års bevillningsutskott att ett flertal motioner rörande punktskatterna, däribland ett motionspar om upphävande av den särskilda varuskatten på socker och sirap, skulle överlämnas till allmänna

skatteberedningen för beaktande. Utskottet ansåg det synnerligen önskvärt att allmänna skatteberedningen fann lösningar i fråga om avvägningen av den indirekta beskattningen, som skulle möjliggöra en mer likformig belastning av denna beskattning. Utskottet tog därvid inte ställning till i vad mån man av särskilda skäl borde behålla vissa punktskatter. Vidare uttalade utskottet att det rent tidsmässigt fick anses uteslutet att Kungl. Maj:t skulle få möjligheter att på grundval av allmänna skatteberedningens förslag redan till 1964 års riksdag framlägga förslag till en så genomgripande skattereform.

Motionerna

Motionärerna hänvisar till ett vid behandlingen av punktbeskattningen vid 1963 års riksdag i första kammaren framfört yrkande om en mera nyanserad och klarare målsättning för denna beskattning än som kommit till uttryck i bevillningsutskottets betänkande härom. Därvid hade yrkats en avvägning av den indirekta beskattningen varigenom möjliggjordes »en socialt rättvisare beskattning med undantagande från beskattning av för livsuppehållet nödvändiga varor, medan skattens tyngdpunkt förskjutes till lyx- och överflödskonsumtion». Bland de punktskatter som ur ovan angiven synpunkt påfordrar uppmärksamhet finner motionärerna sockerskatten särskilt anmärkningsvärd, enär den belastar ett näringsmedel av icke ringa betydelse för folkhushållet.

I en tabell visar motionärerna sockerkonsumtionens omfattning och värde och finner det icke vara rimligt att underkasta denna konsumtion den särskilda beskattning som nu sker. Skatten utgår med 20 öre per kg, vilket vid disk per kg strösocker, exempelvis, torde medföra en ytterligare prishöjning med 5 öre per kg samt därutöver omsättningseskatt med 2 öre på denna fördyring räknad; summa 27 öre per kg. Det är uppenbart, anser motionärerna, att en sådan beskattning verkar produktionshämmande, vilket också framgår av den minskning av sockerkonsumtionen som under tiden efter andra världskriget ägt rum i vårt land. Denna tendens har knappast någon motsvarighet i Västeuropa. Orsakerna kan vara olika men motionärerna anser det uppenbart att även beskattningen har sin del i den ändrade konsumtionsinställningen. Reseköpen i Danmark och Norge, som menligt inverkar på den svenska handeln, skulle enligt motionärernas uppfattning ha en väsentligt mindre omfattning om icke denna beskattning funnes. En jämförelse mellan svenskt och danskt sockerpris visar att det väsentligen är skatten som gör prisskillnaden.

I motionerna hänvisas även till att landets biodlare vänt sig mot denna beskattning av sockret (Statsverksprop. 1964 Bil. 11 A 64) och att Kooperativa förbundets styrelse i skrivelse den 10 maj 1963 till regeringen ifrågasatt sockerskattens avskaffande samt därvid erinrat om att borttagandet

av den särskilda kaffeskatten borde som konsekvens medföra motsvarande åtgärd för sockerskattens del.

Utskottet

I de föreliggande motionerna framställes yrkande om upphävande av den särskilda varuskatten på socker och sirap från och med utgången av innevarande budgetår.

Utskottet får med anledning härav erinra om att 1963 års bevillningsutskott i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 16 bl. a. hemställde, att då föreliggande motioner med yrkanden om upphävande av olika punktskatter, däribland även motioner om avskaffande av den särskilda varuskatten på socker och sirap, skulle överlämnas till allmänna skatteberedningen för beaktande. I nämnda betänkande framhöll utskottet, att det rent tidsmässigt fick anses uteslutet att förslag skulle kunna framläggas redan till 1964 års riksdag på grundval av allmänna skatteberedningens förslag i denna del.

Med hänsyn till att frågan om avveckling av den särskilda varuskatten på socker och sirap för närvarande är föremål för behandling inom allmänna skatteberedningen och då utskottet finner angeläget att punktbeskattnings utformning löses i samband med den allmänna översyn av den indirekta beskattningen, som det ankommer på beredningen att verkställa, anser utskottet sig inte böra tillstyrka bifall till motionerna I: 36 och II: 46.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att de likalydande motionerna I: 36 av herr Ferdinand Nilsson m. fl. samt II: 46 av herrar Johansson i Dockered och Svensson i Vä om avskaffande av den särskilda varuskatten på socker och sirap icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 13 februari 1964

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, fröken Ranmark, herrar Yngve Nilsson, Oscar Carlsson, Elofsson, Wärnberg, Lundström, Ottosson och Skårman; samt

från andra kammaren: herrar Gustafson i Göteborg, Kärrlander, Christenson i Malmö, Andersson i Essvik, Eriksson i Bäckmora, Kristenson i Göteborg, Carlsson i Västerås, Björkman och Hammarsten.